

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Collegiis Canonicorum Per Germaniam, Belgivm,
Galliam, Hispaniam, Italiam, Aliasque Orbis Christiani
Prouincias, Liber Singvlaris**

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1615

Capvt II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11227

6 DE CANONICORVM

quo *Plectrudis* Pipini coniunx, nobilium virginum collegium fundauit, quas interpiè uiuens ac moriens ibidem ipsa sepeliri voluit. In hoc templo præter Canonissas sunt Canonici duodecim.

S. CAECILIAE COLLEGIUM.

Templum istud antiquissimū, olim fuit Cathedrale seu Sedes Episcopi, nunc verò collegium est Canonorum & Virginum nobilium sub regula S. Augustini, post reformationem sub clausura admodum stricta uiuentium. Totius collegij caput est Abbatissa illustri Comitum genere plerumque nata. Fuerunt eo loco olim Canonissæ à *Vvilberto XXII*. Episcopo Colonensi eo loci collocatæ.

De his Coloniae Agrippinae Collegijs fusius agit *Erardus Vitthemius* in suo Sacratio Agrippinae.

CAPVT II.

MOGUNTINAE VRBIS COLLEGIA
Canonorum in Germania.

IN Vrbe Moguntina sunt decem Canonorum collegia; ex quibus præter Metropolitanū Sancti Martini collegium, quinque

que maiora & quatuor minora vocantur.

I. Metropolitana basilica in *S. Stephani* Protomartyris memoriam olim fuit excitata ac dicata. sed cum nouum, quod *S. Stephani* vocatur, templum *Villegisus* Archiepiscopus extruxisset, fuit hæc basilica in *S. Martini* honorem commutata. Sunt in hoc nobili Canonorum collegio è magnis ducum, Comitum & nobilium stemmatibus Canonici hoc tempore duo & quadraginta: ex quibus cum Præposito, sacrationem senatum seu Capitulum, vt appellant, ordinariè constituunt quatuor & viginti. Et ex his per suffragia Moguntinus Archiepiscopus deligi solet. Ex iisdem tres præcipui sunt, qui Mitra in Sacris vtuntur, nimirum *Præpositus*, *Decanus*, & *Cantor*, idque ex priuilegio Innocentij Pontificis Maximi, anno millesimo ducentesimo quadragesimo dato.

Est in hoc Metropolitanano templo altare primum eiusmodi, vt ei adstans Sacerdos faciem ad clerum, ceterumque populum obuersum semper habeat, neque cum dicit: *Dominus vobiscum* necesse habeat sese conuertere. Cancellis cingitur ferreis, in quorum superiore limbo, auratis vncialibus litteris inscriptum legitur.

Aurea Moguntia, Sanctæ Romane specialis

A 4

vera

§ DE CANONICORVM

*vera filia, Assis nobis in agone, venerande Patrone,
Tua benedictione Martine, Vt tua simus memoria
confortes & gloria.*

Ceterum primus Episcopus Moguntinus
fuit *S. Crescens* Pauli Apostoli discipulus, vt
multis adstruit Nicolaus Serarius lib. 2. Re-
rum Moguntinarum cap. 2.

S. ALBANI COLLEGIVM
Moguntinum.

II. **S**ALBANI collegium fuit olim in-
clytum doctrina & pietate Cenobiū,
è quo in *Sponheim* manachorum Benedictino-
rum Colonia transijt, vt in *Sponheimensi*
chronico Trithemius explicat. Fuit autem
monasterium vsque ad annum millesimum
quadragesimum decimum nonum: quo
Martini V. Papæ concessu in Canonicorum
collegium demigravit. Superfunt templi hu-
ius tantummodo parietinæ: Canonici tamen
suis fruuntur redditibus, & diuinum cultum
psalmodijs, sacrisque Missarum liturgijs obe-
unt in Prædicatorū templo, quod ab ipsis ac-
comodato habēt. Fuit in hoc loco olim sepul-
ta *Fastiada* Regina, Caroli Magni vxor; cuius
cineres post templi huius incendium in Me-
tropolitanum sunt translati.

S. PETRI COLLEGIVM MOGVN-
tinum:

III. **S** Petri collegium habet templum ex-
tra vr-

tra vrbis mœnia procurrens, quod collegium vnà cum templo construxit ac dedicauit *Fridericus XII.* Archiepiscopus Moguntinus circa annum Christi 948. Quo anno Synodus est habita non procul Moguntia in *Ingelheimo*, villa ad Rhenum sita, iam inde à *Caroli Magni* temporibus celeberrima; vbi hodie cum Palatij, Cœnobijque ruinis, pagus tantum visitur, communi hæreseos labe turpatus. Huic Synodo, cum alijs XXXIII. Episc. interfuit idem *Fridericus*.

IV. *S. Stephani* collegium & templum *Vviligifus* Archiepiscopus erexit, cuius in eo seruatur casula, campanæ instar è materia serica, illi similis, quæ *Ratisponæ* asseruatur, à *S. V. Volfango* relicta.

V. *S. Victoris* collegium, *Canonicorum* suas partes obit in templo *S. Ioannis*, eò quòd templi *S. Victoris* nihil restet præter nuda quædam mœnia, & pauculas particulas.

VI. *B. Mariæ in campis* olim vocatum, nunc *S. Crucis*, collegium & templum, quia insigni *S. Crucis* miraculo est nobilitatum.

VII. *S. Mariæ ad gradus* templum, in quo parochia quondam, nunc verò *Canonicorum* est collegium.

VIII. *S. Mauritij* collegium & templum, quod in huius Martyris & Sociorum honorem exstruxit *Lutibertus* Archiepiscopus:

IO DE CANONICORVM

in cuius tumulo hi versus leguntur.

Sexcenti deni, bis ter sex millia, seni,

Libati Christo, templo venerantur in isto.

IX. S. Ioannis collegium & templum, quod vetustate deformatum, nostra ætate renouauit eius Decanus *Stephanus VVeberus* suffraganeus Moguntinus. Huc Sacrorum causa suo e templo euerso confugerunt Sancti Victoris Canonici.

X. *Sancti Gangolphi* Collegium & templum, quod *Ruperti XVI.* Archiepiscopi temporibus excitatum est, nostra verò ætate à *Daniele* Archiepiscopo insigniter constructum, nouo cœpit nomine appellari *Templum arcis.*

De his Moguntinis collegijs plura qui uolet, Nicolaum Serarium Societatis Iesu Theologum consulat in libris rerum Moguntinarum.

CAPVT. III.

TREVERENSIS VRBIS COLLEGIA
Canonicorum in Germania.

TReuerorum vrbs antiquissima, pro veteri quidem magnitudine, nunc ambitu mœnium mediocri, quinque tamen parochiales basilicas, nempe Sanctorum *Laurentij, Gangulphi, Pauli, Antonij, & Gerasi* complectitur: præterea templum Metropolitanū

S. Pe-